

Bilag 7

Indkomne bemærkninger

og

Byrådets vurdering

Resumé af de indkomne bidrag til ideoplægget til forslag til Kommuneplantillæg 05, Klimatilpasningsplan for Varde Kommune og Byrådets vurdering af disse

I forbindelse med foroffentligheden af forslag til kommuneplantillæg 05, Klimatilpasningsplan, har Varde Kommune modtaget bidrag fra følgende:

- Friluftsrådet
- Grundejerforeningen Blåvand Nord
- Mogens Eskesen, sommerhusgrundejer i Houstrup Sommerhusområde
- Varde Kirkegårde

Decentral håndtering af vand til rekreative fordele, der skaber mere natur

Friluftsrådet ønskede via et idekatalog at gøre Varde Kommune opmærksom på muligheden for at kombinere tiltag mod højere vandstand og hyppigere ekstemregn med mere natur og rekreative tiltag.

Byrådets vurdering

Byrådet vurderer, at klimatilpasningsplanen er på et mere overordnet planlægningsniveau end anlægsprojekter, som idekataloget omhandler. Byrådet vil dog gerne gøre opmærksom på, at klimatilpasningsplanen indarbejder retningslinjer og tilkendegivelser, der indarbejder dele af disse hensyn.

Afledte justeringer

Tilføjelse af retningslinje vedrørende lokalplanlægning, der sikrer, at fremtidige aktiviteter udformes under hensyn til potentielle fremtidige oversvømmelser. Desuden uddyber tilkendegivelserne, at der ved lokalplanlægning skal sikres, at der tages stilling til decentral håndtering af regnvand. Herved kan der reserveres arealer til decentral håndtering af vand, hvor det er muligt, så overbelastning af kloaksystemer og vandløb minimeres mest muligt. Løsninger til decentral håndtering af regnvand skal udformes således, at de medvirker til at give byområderne karakter, har en reel brugsværdi og giver gode og alsidige muligheder for bevægelse. Ligeledes skal decentral håndtering af regnvand, medvirke til at skabe attraktive omgivelser i bebyggede områder ved, at løsningerne harmonerer med de landskabelige omgivelser.

Spilde- og overfladevand i sommerhusområder – mulighed for forsinkelse af vand

Grundejerforeningen Blåvand Nord gør Varde Kommune opmærksom, at der på nuværende tidspunkt er vandproblemer i sommerhusområderne ved Blåvand. Grundejerforeningen mener, at en samlet kortlægning af eksisterende grøfter og afvandingssystemer, både offentlige og private, er det første nødvendige skridt. Dernæst bør grøfter og afvandingssystemet ifølge grundejerforeningen vurderes, om de alle er hensigtsmæssige eller bør udvides. Grundejerforeningen mener, at Varde Kommune bør stå

for vedligeholdelsen af de større grøfter og afvandingskanaler. Foreningen vil gerne være behjælpelig med viden.

Sommerhusejer, Mogens Eskesen, fra Houstrup Sommerhusområde gør Varde Kommune opmærksom på, at der potentielt vil være fremtidige udfordringer med håndtering af spildevand i sommerhusområdet som følge af de nuværende og fremtidige grundvandsspejl. Mogens Eskesen mener, at Varde Kommune bør have en plan for ophør af sivdræn og stoppe med at dispensere fra for eksempel afstand til vandløb, være mere restriktive i forhold til miler og være opmærksom på udledninger fra poolhuse. Mogens Eskesen mener, at det er kommunen, som har ekspert viden og udarbejder spildevandsplaner. Derfor mener Mogens Eskesen, at det er kommunen, som bør tage eventuelle upopulære beslutninger i stedet for grundejerforeninger.

Sommerhusejer, Mogens Eskesen, fra Houstrup Sommerhusområde fokuserer i sine ideer på, hvordan fremtidens stigning i nedbør og voldsommere skybrud kan håndteres i området omkring Houstrup Sommerhusområder.

Mogens Eskesen foreslår, at der gives mulighed for at forsinke vandet, der afstrømmer til Hejlbøl Bæk. Forsinkelse kan se via genopretning af søer, vådområder, rørskove, genslyngning af Gødelen Kanal, stop pumpingen af inddæmmede arealer, og at arealer langs vandløb og kanaler periodevis oversvømmes. Mogens Eskesen er opmærksom på udfordringerne i forhold til den nuværende arealanvendelse som landbrug og kronvildtforvaltning men mener samtidigt, at mere vand i landskabet vil medvirke til at give større variation i vegetation og dyreliv.

Byrådets vurdering

Problematikken omkring vandproblemer i sommerhusområderne ved Blåvand og Houstrup er ikke ukendt for Varde Kommune. Derfor er et af indsatsområderne i klimatilpasningsplanen også, at der skal udarbejdes en samlet handleplan for sommerhusområder, hvor indsatserne i de enkelte sommerhusområder prioriteres. Byrådet vurderer, at ideerne og viden fra Grundejerforeningen Blåvand Nord og Mogens Eskesen vil være relevant i denne sammenhæng.

Afledte justeringer

Udpegning af sommerhusområder som et indsatsområde i klimatilpasningsplanen. Der skal udarbejdes en samlet handleplan for sommerhusområder, hvor indsatserne i de enkelte sommerhusområder prioriteres.

Store mængder nedbør og oversvømmelser på Arnbjerg Kirkegård

Arnbjerg Kirkegård har ved kraftigt nedbør oplevet, at store mængder overfladevand løber ind på kirkegården fra Lundvej. De store mængder af overfladevand medfører ødelæggelser i den løse belægning og på stianlægget. Dernæst har Varde Kirkegårde oplevet at nye grave er blevet oversvømmet med sætning til følge. Dernæst frygter Varde Kirkegårde, at der kan komme til at stå vand ved kapellet, da det ligger væsentligt lavere end Lundvej.

Byrådets vurdering

På baggrund af kortlægning af oversvømmelser fra ekstremnedbør i Varde By, har Byrådet vurderet, at der ikke på nuværende tidspunkt er væsentlige kapacitetsproblemer med oversvømmelser til følge. Byrådet vil dog være opmærksom på netop den omtalte problematik, da den ikke var kendt på forhånd. Desuden vil Byrådet videregive informationerne til relevante partnere i forbindelse med udarbejdelse af en kloakfornyelsesplan for Varde By.

Afledte justeringer

Udarbejdelse af en kloakfornyelsesplan for Varde by.

Suzi Fuglsang Lynn-Pedersen

Fra: Hanne&Peter Voetmann <fam.voetmann@mail.dk>
Sendt: 23. oktober 2013 14:45
Til: Team Plan
Emne: klimatilpasning

I forbindelse med udarbejdelse af klimatilpasningsplan vil vi gerne fra Friluftsrådets side gøre opmærksom på et idekatalog der beskriver forskellige klimatiltag, der også indtænker rekreativ benyttelse, således at man kan kombinere tiltag der skal sikre mod højere vandstand eller hyppigere ekstremregn med mere natur og rekreative tiltag.

http://www.friluftsradet.dk/media/547092/id_katalog_friluftsliv_og_klimatilpasning.pdf

Med venlig hilsen
Hanne Voetmann
Friluftsrådet i Sydvestjylland

22 oktober 2013

Team Plan og Byudvikling
Bytoften 2
6800 Varde

Vedr.: Klimatilpasningsplan for Varde Kommune.

I besvarelse af Deres brev af 30 september 2013, sagsnr, 13/11373, fremkommer vi hermed med vore bemærkninger.

Vore bemærkninger omhandler primært Blåvand by og sommerhusområde, men kan muligvis også finde anvendelse i andre områder af Varde Kommune.

Vi er enige i at udarbejdelse af en klimatilpasningsplan er en større proces og som vi kan se af det omfattende materiale på Kommunes hjemmeside har man stort set udarbejdet rammerne for udarbejdelse af en klimatilpasningsplan.

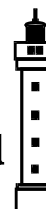
Vi mener derfor at de mest indlysende dele af en klimatilpasningsplan kan sættes iværk allerede nu, sideløbende med udarbejdelsen af planen. Dette skal ses i lyset af de store vandproblemer vi allerede har haft i Blåvand sommerhusområde.

En samlet kortlægning af alle eksisterende grøfter og afvandingsystemer, både offentlige og private, mener vi er første nødvendige skridt. Dernæst bør det vurderes om de alle er hensigtsmæssige og om der evt. skal udvides med sidegrøfter ud til de gennemgående grøfter som Vandflodgrøften, Kapelgrøften og den gennemgående grøft øst for Ved Volden. Dette gælder i lige så høj grad for grøfterne syd for Blåvandvej der skal sikre at de store vandmængder der primært kommer fra området nord for Blåvandvej kan bortledes.

Med hensyn til vedligeholdelsen af afløbssystemerne bør Varde Kommune stå for de store linier, det overordnede system som gennemgående grøfter, medens vedligeholdelsen af lokale grøfter og sidegrøfter af Varde Kommune pålægges grundejerne/grundejerforeningerne.

Grundejerforeningen Blåvand Nord har de sidste 12 år vedligeholdt de lokale afvandingsgrøfter i vores område og dermed forhindret vandproblemer på grundene. Vi har derfor et gennemgående kendskab til forløbet og tilstanden af disse grøfter. Vi bidrager derfor gerne med vort kendskab til de lokale grøfter i vort område i forbindelse med kortlægningen af afvandingssystemerne i Blåvand, ligesom vi gerne deltager i møder om sagen.

Med venlig hilsen
p.b.v.
Ib Larsen
formand

Til Team Plan og Byudvikling, Varde Kommune/emne klimatilpasning

Vi har et sommerhus i Houstrup, mine forslag til en klimatilpasningsstrategi, tager udgangspunkt i dette område.

Grundejerforeningen er igang med renoveringen af et *grundvandssænkingsanlæg*, og så er det naturligt at stille sig selv spørgsmåle: " jamen hvordan skal det da gå i fremtiden?"

Kommunen lægger op til at området bliver en del af Naturpark Vesterhavet, noget der forudsætter en vis grad af borgerdeltagelse, jeg ser mit bidrag til debatten omkring klimatilpasning tillige som en del heraf.

Jeg vil hovedsagelig fokusere på den udfordring som mere regn og voldsomme regnskyl stiller os overfor. Men tingene hænger sammen, så andre forhold vil også blive inddraget - problemstillingerne er globale og interregionale - anderledes kan det ikke være!

Mine forslag forholder sig til følgende punkter:

- 1   Holde på vandet
- 2   Begrænse belastning af miljø
- 3   Større variation i naturen
- 4   Sammenhæng og borgerdeltagelse

ad 1)   Ser man på det område som afvandes af Hejlbøl Bæk vil det være oplagt, at der på Naturstyrelsens arealer blev gjort noget aktivt for at holde på vandet. Som eksempel kan nævnes `søen´ lige vest for svinget på Sdr. Skovvej, hvor der har været en opstemning. En genetablering af denne kan give en forsinkelse af vandstrømmen til Hejlbøl Bæk. Tilsvarende kunne gøres andre steder.

ad 2)   Mange sommerhuse har sivdræn evt. - som i det gamle Houstrup - suppleret med et vacuum system der bortfjerner `det sorte spildevand´ fra

toilettet. Med stigende grundvand kan det blive vanskelig at få sivdræn til at fungere med udledning 1 meter over grundvand. Kan der tænkes løsninger, hvor separeringen bibeholdes men hvor 'det grå spildevand' håndteres anderledes; *rodzoneanlæg?* *minirensningsanlæg?* Eller er alternativet en egentlig kloakering? Under alle omstændigheder bør kommunen i sin klimatilpasningsstrategi have en plan for ophør med sivdræn, og allerede nu ophøre med at dispensere fra f. eks. afstand til vandløb, være restriktiv i forhold til etablering af miler og være 'op på dupperne' i forhold til udledninger fra *poolhuse*. En god strategi i en mellemliggende periode kunne være at komme med anbefalinger til sommerhusejere omkring hvilke typer af produkter der bør bruges eller ikke bruges i forbindelse med bad, tøjvask rengøring etc.

Nord for Nr. Nebel - Nymindegab landevejen er et stort indæmmet område Bork Mærsk, der godt nok ligger i nabokommunen, men i forhold til den nordvestligste del af Varde Kommune kunne være oplagt recipient for det grå spildevand. Det skulle ske ved genetablering af rørskovene, evt. i en mindre del af området men således at afvandingen gennem Gødelen suppleredes med oversvømmning. Med stigende vandmængder vil det måske alligevel ikke være rentabelt at drive med landbrugsproduktion på området. Et stop med pumpning til Gødelen vil alt andet lige medføre forbedring af afstrømning gennem Hejlbøl Bæk/Nr. Nebel Bæk.

Udledning af CO₂ til atmosfæren anses for en af hovedårsagerne til klimaændringer. En klimatilpasning må også indeholde begrænsninger af udledning af CO₂. I et rekreativt område, der desuden også søges indraget i Naturpark Vesterhavet er situationen i dag at lyden af motorsave ofte overdøver fugles kvidren og vindens rislen i løvet. Der er behov for en regulering på området.

Energiforbruget ved pumpning fra inddæmmede arealer er også en faktor der må tages med i fremtidens klimatilpasningsstrategier.

ad 3 Forslaget om at holde vandet tilbage på Naturstyrelsens arealer, vil utvivlsomt kollidere med den aktuelle forvaltning af især bestanden af kronhjorte. Det er netop nogle af de større sammenhængende græsarealer i plantagen der også ville være velegnede til periodevis oversvømmning. Måske er der allerede for meget kronvilt? Mere vand på arealerne vil ihvertfald give større variation i vegetation og dyreliv.

Hvis grundejere - enkeltvis eller flere sammen - gør noget andet ved spildevandet, end blot håbe på at det løber hurtigt væk, vil det også være med til at give mere natur i området.

Genopretning af vådområder i Bork Mærsk vil også bidrage positivt. Majs er måske ikke den bedste udnyttelse af området - hverken for landmanden, samfundet eller miljøet.

ad 4 Lige så vigtigt som det er med borgerinddragelse er det at kommunen går foran og udstikker en retning. Det er i kommunen ekspertisen findes, kommunale myndigheder overvåger vandmiljøet udfærdiger spildevandsplaner osv.. Men det er også her der kan træffes politiske beslutninger - også upopulære - som grundejerforeninger bør holde sig fra. Og kommunen besidder organisationen der kan 'få ting til at ske'.

For mig at se er der klar sammenhæng mellem tingene: får vi mere vand - må vi have flere vådområder, er CO2 en af årsagerne til klimaændringerne må vi på alle områder forsøge at bidrage til en formindsket udledning.

De rekreative områder skal blive ved med at være kreative for alle - motorsavene er symboler på det vi skal væk fra - at vi tillader os at handle uden tanke på vores omgivelser!

Idekatalog:

Forsøgsvis genetablering af ovenfor nævnte opstemning umiddelbart efter næste voldsomme regnvejr

Besigtelse på Naturstyrelsens arealer med en af skovfogederne.

Foredrag om viltforvaltning i forhold til klimatilpasning.

Besigtelse af Bork Mærsk med en eller flere lodsejere.

Foredrag om alternativer til sivdræn.

Demonstration på brug af håndsav og økse.

Demonstrationsrodzoneanlæg anlægges i samarbejde med en eller flere grundejere

Regulere brug af motorredskaber i henhold til gældende miljølovgivning.

Med venlig hilsen

Mogens Eskesen
Sdr. Skovvej 40b/Albert Naurs Vej 18 8270 Højbjerg

Tfl. 86272332/24632773

Suzi Fuglsang Lynn-Pedersen

Fra: Birgit Møller Bach <bmb@vakg.dk>
Sendt: 6. november 2013 13:14
Til: Team Plan
Emne: klimatilpasning

Ved Varde Kirke mærker vi især oversvømmelser på Arnbjerg kirkegård, ved Kapellet.
Ved store regnskyl løber store mængder overfladevand fra Lundvej ind på kirkegården.
Det giver store ødelæggelser i den løse belægning, både ved indgangen og på stianlægget, da terrænet er faldende mod Arnbjerg.
Vi har oplevet at nye grave er blevet oversvømmet, med sætning til følge.
Vi har endnu ikke oplevet, at der kommer til at stå vand ved Kapellet, men det ligger væsentligt lavere end Lundvej.
Med venlig hilsen
Birgit Møller Bach

Birgit Møller Bach
Kirkegårdsleder
Varde Kirkegårde
Lundvej 12, 6800 Varde
email: bmb@vakg.dk
75 22 08 44 / mobil 24 41 79 88